

GÁRDONYI GÉZA
GÖRE MARTSA LAKODALMA

MÁS ELMONDÁSOK IS VAGYNAK AZ KÖNYVBÉ

IRTAM ÉN MAGAM GÖRE GÁBOR
BIRÓ ÚR

EBBÜL A KÖNYVBÜL EZ MÁN A 9-TZEDIK ERESZTÉS

NYOMTATTÁK EBBE A ZESZTENDŐBE
DANTE ÚR

KÖNYVESPÓTZÁRUL KAPKODHATÓ
MÖG MINDEN KÖNYVES BÓTBUL

TARTALOM

Göre Martsa lakodalma.

Levél a zuj esztendürül mög a Rigó tzigányrul.

Levél arrul, hogy mér szógáll a filyam továbbra is a katonaságnál.

Levél a gyesznó ölésrül.

A paksió játék.

Levél a szent böjtölésről.

A főszóga biró mög a sejöm pete.

Levél az nagy szöröntsérül.

A gyesznóm füle.

Vígszínházrul való szomorú tapasztalat.

A péz erányába szörzött tapasztalatok.

Az tsudálatos álom elmondása.

A falu számadása.

Göre Martsa lakodalma.

1-ső

Levél az paraditsonyi törvényrül

Lyó egészségöt és hasolló lyókat kívánok, továbbá nagy öröm érte a mi házunkat, akit ezönnel mögulságolok, de hogy ne a közepin kezgyem az szántást, hát úgy történt, hogy amint szent Imre napján Pap Jánosék főggyire indulok, a kisbiróval mög a zesköttekkel, hát látom ám, hogy az kertöm garággya mög van törve egy hejön, mög ott a tsapás az rétön igenyösen be a kertömbe, mondok ki löhet a za gazembör? Mögájjunk embörök!

Hát láttyuk, hogy tsizmás embör járt ott, de nem is egyszer, mert szinte kitaposta a zútat.

Mondok mi dóga löhet akárkinek is a zén kertömbe, mer ijenkor mán se gyivó se alma, mégtsak sütni való tök sints, így tanakottunk ottan de hilyába, nem tanáltunk az végire.

Mondok a kisbirónak akárki, de tudom istenöm elfujatom véle az ebök nótáját. Este aztán kiültem a rosszabbik subámba a kertbe az garád mellé, mög a kisbiró, mög Durbints sógor.

Hát mán majd elnyomott a zálom, mikor hallom, hogy ropog az garád, látom hogy béugrik valaki.

- Mögájj gazembör! mondok, de mán akkor rajta lógott a sógor mög a kisbiró.

- Mögvagy disznó gazembör!

Mögguytom az masinát, hát a tsizmagyija.

Mondok, nini a majsztör.

- No, így nyögdeütsöl - szépen fogadik itt az vendégöt.

Mondok, hát mi lyáratba van erre majsztör?

Hát aszondi én most mán nem beszélök, kérdözze mög a lányátul.

Hát akkor tudtam mög, hogy pitvarónyi lyárt Martsáhon, de szömérlötték eddig a zügyet, nem szólottak rúla.

Hát így aztán kivilágosodott, hogy mijen dörék embör, örülök is neki, hogy uri falamiába lyut az lányom, mög aztán ifju embör, noha mán elhányta a pihéjit 30-intz esztendös de munkás kezü télön ajig gyözi a sok tsizmát, a zenyimet is az ősszel talpalta, de még most is ojan vastag a talp, mint a zujjam.

No mondok hát akkor röndbe van az garád ügye, most mán ezöntul igenyösen a zajtónak kerülj folyam. Eddig is ott járhattál vóna be hozzánk.

Míngyán elő is szolítottam vőféjnek Badár Gyurkát, kisvőféjnek mög Sinkó Pistát, oszt magam mögirtam az hivogató szózatot, a ki maguknak is szól, ide ragasztottam a levelem mellé.

Hívogató szózat

Békesség ez háznak, mindön lakójának
Követei vagyunk mink egy virágszálnak
Göre Gábor bíró ur hajadonnyának,
Nemkülönben Tsupor Pál tsizmagyiának.

Mert mög vagyon irva az szent biblijába,
Hogy az férfi embör nem élhet magába.
Ádámnak is mögvót a maga Évája
S kinek-kinek mögván a zódalbordája.
Tsupor Pál mestör is eztet mögértötte
Választása Göre Martsát érdekölte
Göre Martsa szivét szivéhön kötötte
Hogy mögházasodik ezt kijelentötte
Azért vagyunk itten most látogatóba
Szerdán a zuj párnál várjuk a zajtóba
Egypár pohár ital, egypár nyelet étel
Ekkis lábforogás esik egésséggel.
Möghijjuk ez házat mindön tisztösséggel.
Esztzájgot hozzanak magukkal.

2-sodik

A mönnyegzőre való készülődésök

Lyó egésségöt és hasolló lyókat kívánok, továbbá a nagy örömbe ojan főfordulás van nálunk, hogy alig tanáлом hejemet, mert nem gondótunk rá, hogy Martsa ijjen hamar konty alá kerülhet, de lám igaz az mondás, hogy a lány az pad alatt is mögnyöl. Mán mögvöttük a zágyat mög a ládát, akkora tulipántok vannak rajta, hogy a kiráj ládáján se löhetnek különbek, én még rá talyték pélpát is vöttem a vejemnek, de útközbe möggondótam, hogy mondok a zén hivatalomba lyobban illik, hát az régi pélpámat attam neki.

Mögbeszéltük aztán, hogy a bárónét is möghijjuk, de mán oda magamnak illik elmönnöm, hát a vejem kifényesítötte a tsizmámat, ojjan fényösre, hogy annál fényösebb a kirájé se löhet.

A kandallós szobába vezettek és vártam is kissé, mivelhogy betegös a báróné no nagy kögyesen leültetött tessék bíró uram, de ojjan széköt adott, gebeggyön mög aki kifundálta, hogy amint ráültem, majd kirugtam a báróné fogát. Nézöm hogy miféle szék? hát kerek a zajja.

- Ne féjjon kend, aszondi a báróné, hintázó szék a, nem dül fel.

No mondok az a zasztalos se löhetött józan, aki ezt tsinálta.

Hát aszondi kögyesen, mi lyáratba van kend?

- Köszönöm kérdésit mondok méltóságos asszonyom, nagy öröm ért éngöm, mert valamint-hogy Ádám is az paraditsonyba nem élhetött ögyedül, hát Tsupor Pál tsizmadia mestör ur is möggondóta a maga állapottyát, oszt magáhon illöt választott, még pedig a zén házambul.

- No aszondi a báróné okosan tselekötte.

- Hát mondok lögyön szöröntséje hozzánk méltóságos asszony szivesen láttyuk egypár vella káposztára, egypár pohár borotskára, a méltóságos urral együtt, ha mögérközik akkorára, mög ha a báró kisasszony haza tanál vetődni az kalastrombul, hát ütet is tessön elhozni. Én magam forgatom mög, ahogy illik.

- Köszönöm aszondi, ott löszök, hatsak rosszabbra nem fordul a gyöngélködésöm, de biztatnak az orvosok, hogy nemsokára lyobban löszök.

- Ne hallgasson rájuk, méltóságos asszonyom mondok, tsak a tápai tsordást tessön elhivatni Durbints sógornak a zódalát is az lyobbitotta mög, mer az ha paraszti embör is, de tudós embör, a gyesznóm fülibül is az olvasta ki a betegségöt a nyáron.

Hogy aztán elváltunk, hát jól belétsapkodtam a markába oszt ennagy tsókot is littyentöttem az keze felyire.

Mejhöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor
bíró úr.

3-madik

Hogy im ránk virradott az farsang első napja, hát egy kis zavarodás is keletközött, mert haza eresztötték a kaszányábul Dabótzsi Jóskát, oszt hallom hogy morog, hogy aszondi majd nevetünk még tótul is.

Mondok a lányomnak mi dolog e Martsa? hát könyvbe borul a lány szöme oszt aszondi, hogy ü nem töhet arrul, mert ki gondóta vóna, hogy ijen korán kiszabadul Jóska az kaszányábul?

Mondok hát mi dógod vót vele? sömmi aszondi, tsak valami háromszor tanálkoztunk.

Mondok hogyan löhet az, hiszen még gyermek vótál.

Aszondi mégis öszve igérköztünk.

Mondok hát nem szeretöd a tsizmagyiát?

De aszondi tsakis.

Hát mondok vagy egyiket vagy a másikat, de mond mög szived szörint.

- Hát aszondi most mán a tsizmagyiát lyobban kedvelöm.

Elhivatom magamhon Jóskát, oszt mondok mit tsahósz te, ötzöribe mögvasaltlak te, hát mi dógod a lányommal, te tsutora fejü, hogy is merted a szömödet a zén lányomra vetni?

Tsak peslogott mint a béka az halastóba, nem mert vakkantani egy szót se. Mégis hát a szöme állása nem tetszött neköm.

Mondok bé tsukatlak erre a zegy napra a tömlöztbe, mán ez ellen hijába kapálódzol, mer ez igy lösz, ez törvényös ítélet.

No minekutána igy elröndöztem az bajt, hozzáláttunk a szent ünnephön.

Hogy a lányom kiötözködött az fehér ruhába, piros tsizmába, mög a nagy koszoru a fejin, hát ojan vót akárki is mögnézhetne vóna, oszt ugy bögtött a zannyával, hogy mondok mit bögtök ezön a nagy örömnepön, de majd hogy magam is el nem bödültém az nagy elérzékönnyödés mijatt, hogy mondok mire nevelődik az lány!

De oszt hogy gyüleköztek mán a vendégök, hát kivijaszoktam a bajtamat oszt ájj elő birói méltóság!

Durbints sógor vót a násznagy Badár Gyurka az öreg vőfőj, Sinkó Pista a kis vőfőj, az ászlós Katufrék sógor.

Hogy mögindult az ászlóval, rárántotta Kátsa az Rákóztit ötödmagával, no nem hiába nekünk huzta, de oly szépen hozzá rözgette a kezit, hogy soha ojjan muzsikát nem hallott Lepénd.

Lám mondok mindig gazembör e ha szabadon jár, de ha vonyót fog a kezibe, nintsen párja a tzigányok között.

A falu mind ott vót persze a zesküvön, oszt hogy a vejem bepálinkázott kissé, hát mondok vigyázz hogy el ne vétsed a feleletöt. Hát ugy is lött, hogy mikor a pap azt kérdözi kény-szeritött-e tégöd valaki akár szóval akár tseleködettel, hát arra is azt felelte, hogy ügön.

Möglököm, hogy mondok bolondot beszélsz, hát aztán igy igazodott tsáléra.

Bözzög a lányom okosabban felelgetött, ojan hangosan mondta, hogy szereti, hogy mindönki möghallotta, no mondok magamba, mán látom, hogy szive szörint választotta a tsizmagyiat.

Hogy aztán igy átalvergödtünk az szent szörtartáson, mögindultunk nagy zöngeszöngével hazafelé. A legényök veszöttül lüvödöztek, a két vőfőj vigan fitzánkolt a tzigányok előtt. Köz-be nagyokat is kurjantottak, hogy aszondi:

Édös kitsi görlitzém
Hóttig tiéd vagyok én!

Mög aztán:

Dörék embör Tsupor Pál,
Tsikó bőrön kalapál!

A másik rá:

Szép állat az potyka, hartsa
Szöbb mönyasszony Göre Martsa!

Mögén rá:

Ríkasd Kátsa a fadat,
Ögyem a szép pofádat!

No ijen vigan érköztünk haza.

A zebédön ott vót az méltóságos asszony is mög az plébános ur, a kántor ur, jedző ur, mindönféle kiválóképpen való bötsületös embör mög mind a falu.

Elóáll akkor Badár Gyurka oszt aszondi:

Uraim, a zasztal mög vagyon teritve.
Kés kanál mög vella el vagyon készítve.
Rotyog a sok fazék, piros az petsönye
Most került nyársra egy félöles ketsöge.

Lösz tsikónyerítés apró salátával,
Rántott kotsizörgés párolt káposztával,
Vékony tzinögeszó turós derejével,
Matska nyavúkolás tzukrozott gyömbérrel,
Azért hát készüljön kiki nagy munkára,
Kapaszkoggyék bele az ű kanalába,
Én mán most sietök az lovam hátára,
Levesér vágatok az füstös konyhába.

88-tzan vótunk éppen a zasztalnál, de két szobába. Mink urak a zelső szobába a méltóságos bárónéval, mög a fő gazdáji a falunak, a többi a hátsó szobába mög a csürbe a falu többi népe 100-an is. Oszt hogy Dabótzí Jóska ügön dörömbözött, hát kimöntem, mondok kieresztelek, ha mögfogadod, hogy bötsös embör mógygyára viselöd magadat, hát ügön fogadkozott, oszt mondok ebédre szüvesen látlak, a csürbe öhetsz a kisbiróval, hát azt is köszönte, no így elsimitottam a bánattyát, mert mondok bolond vónál ha búsulnál, ha a lányom utánad kergült vóna, akkor se adhattam vóna hozzád, mert tsak a testöd, lelköd, mög három szál gatjád, hát magadhon valót keress, inkább násznagyod is löszök, azt is mögigérom, hát belebékült a gyerök, noha köservesen.

*

Tovább így vót:

Örült a lelköm is, ahogy végig peslantottam a szép gyülekezeten. Ott ült a sok szép úri vendég, a sok szüzek, mög a szép legényök. Istenöm mondok, itt van a falu színe lyava, de bártsak mindönnap így löhetne, hogy egy asztalnál vigadna úr, paraszt, apraja, nagygya.

Bégomojodik oszt valahára a két vőfőj a levessel, oszt mögharsan Badár Gyurka, hogy aszondi:

Ihol mán az leves, immáron béhoztam
És hogy el ne essek, azon imádkoztam,
Panna szakátsnéval összebarátkoztam.
Jól mögborsótattam, mögsáfrányoztattam,
Annyi a tyúk ebbe, se szöri, se száma,
Belefött zuzzája, veséje, májája,
Rínak a kokasok az ház oldalába,
Node majd tántzónak még azok is máma,
Azér ne sajnájjuk most az kokasokat.
Aki keveset szöd, az is ögyék sokat.

Hát valósággal fáinul remökölt leves vót, úgy mögborsóta a szakátsné, hogy még az én szömöm is szikrát hányt tőle, valamennyi vendég kimelegödött, még az pelébános úr is. Kátsa mög ojan gyönyörüségösen zöngette a nótát, hogy még a zasztal lába is rözgött belé.

De úgy neki vót mán akkor éhözve a vendégség, hogy mög se kottyant a leves, azért hát éntöttem Katufrék sógornak, hogy fordujjon ki az konyhára, oszt noszitsen öggyet a szakátsné.

Hát fordultak is hamar a tállal a vőfőjök.

Szavali Sinkó Pista:

Hogy éhön ne hajjunk ezön a szent napon
Egy riska tehénnel birkóztam én nagyon
Ihol van a husa tormával mártással
Jobb ez mint a héring az vörös hagymával
Ábrahám is ijét övött ám Sárával
Azért élt sokáig a hütös társával.

Szétoztották aztán a jóizletü tehénhust, hát néköm egy velős tsont is lyutott, mondok az méltóságos asszonynak, hogy mondok aggya ide az tányérját mer neki vöttem ki, avval belé fujtam az velót az tányérába.

- Mind kötse ám el mondok méltóságos asszonyom, mondok, mer ez a lyava.

Akkor aztán előáll Badár Gyurka, mögktoztogtati a fokossal a mestörgöröndát oszt igy szaval:

Tisztótt vendégsor!

Gondózkodik mostan a tehén magába:
Embörbe kerül-e, avagy tsak kutyába?
Ha kutyába került viz lastyog utána,
Ha embörbe került bor tsordul utána.
Azért hát mindönök az borbul igyanak:
Ez lakodalomba vigan mulassanak.
Hej! ha néköm is bor áztati torkomat
Nem mindön szemétön találni páromat!

Nem köllött valami nagyon biztatni a vendégöket, a zigaz, hogy a borom se kotsmai, hanem pogány bor. A harangozó sógor még a szömit is béhunyta mikor ivott. Hát még a mit mink urak ittunk a zasztalfön. Ojat nem iszik tán a kiráj se.

Mán akkor nagy lélok nyugalommal várhattuk az káposztát.

Be is hozták a vőféjök és arra igy harsogott Badár Gyurka rigmusa:

Ihol az magyarok hirös eledele
Rizskása a zajja, kóbász a teteje.
Aki ebbül egyszer jól békanalozott
Zsákhordó rátzbul is földhön vághat hatot
Aki a tányérát kétször is tetézi
Magát az hetedik mönyországba érzi.

Ez a köszöntő is tetszött, mert magam tsináltam, oszt hogy a báróné mögkóstolta, hát aszondi jaj de paprikás!

- Ugy jó mondok. De tsak tátogatott mint az partra vetött hartsa, hát hamar ekkis pájinkát lotsogtattam az szályába.

- No aszongya kókadozva, most mán öleg vót, nem jól vagyok, rossz szag is van itt.

Avval hazament.

Hijába marasztaltam, hogy mondok égetök fenyőmagot, nem maradt.

- Hilyába aszondi, nem birom.

Hát sajnáltuk, hogy elmönt, de hát tsakhamar hejre billent a jókedvünk. A káposzta végén fölkel az pelébános ur és ojan szép éltetést pöndöritett, hogy husvétí peredikátziónak is beillött vóna. Még aki övött is, egyik kezével övött a másikkal sirt. Még magam is könyveztem belé. Oszt hogy elvégeződött a beszéd, nézöm a vejemet hogy visszaköszönti-e, de a tsak a balyuszát huzogatta oszt tsak peslogott úgy a szívire szállott az beszéd, hát magam állottam föl oszt így viszonoztam a szózatot:

Tisztótt vendégség! Én felelök a filyam mög a lányom helyött, mivelhogy ügön a szívükre harmatozott a mi lelki atyánk, de különben is az a természete az boldogságnak, hogy aki boldog mög van butulva, hátpedig ezök hálaistennek ügön boldogok, mejhöz hasolló lyókat kívánok a tisztös vendégöknek, a szép nyoszorú angyaloknak, násznagy uramnak, e vidám gyüleközetnek, mind közönségösen Éjjönek.

Aztán a lyegző ur állott fel. Az is ért a szóhon, de ojan hosszura ereszti, hogy mindönki ollóra gondol.

De nem is ért még közepire se az szónak, bélódul a két vőfěj, oszt akkor hirtelen befenekelte az beszéggyít. Sinkó Pista mondta az ételditsérőt, hogy aszondi:

Ihol az bétisnált szögfüvel babérral
Ebbül szöggyön kiki jó két nagy tányérral.
A minap beszéltem egy nagy gavallérral
A kinek az zsebe tele vót tallérral.
Mögbámulni való vót a kövérsége
Két mázsa vót maga, öggy a felesége,
Kérdöm honnan vagyon ijen egészsége?
Aszondi bétisnált vót a zelesége.

Övés közbe fölkel Durbints sógor násznagy is oszt hogy ú is mond fölköszöntöt.

Éntök, hogy röviden, de mán ebéd kezdete óta lógatta az felyit, láttam ralyta, hogy kotlik, hát nem hallgatott rám, tsak köhentött, vagy kettőt oszt rákezdte.

Tisztót gyüleközet, szólott itt mán a zörömapa sógor, a pelébános úr, mög a jegyző ur is ö. m. a f. Valamennyien a zuly házaspárt éltették, a mit magam is kívánok ö. m. a f. De valaminthogy a virág is magrul kél, ki ültette mondok ezt a szép virágszálat? ö m. a f. Senki más tsak Göre Gábor bíró sógor, mög a felesége ö. m. a f. No hogy így fölnevelték ezt a virágszálat, nem is gondóták kinek nevelték ö. m. a f. tsak nevelték ö. m. a f. oszt, hogy im az öröm poharát tartik a kezükbe, az bánat könyve is beletsöppen ö. m. a f. mert nagy szívbeli bánat az, hogy üres marad a kert ö. m. a f. Hát éltetöm én a zörömapát mög a zörömanyát, engeggyön a zúr Isten sok ilyen szép napot a bíró sógornak mög biróné asszonyomnak ö. m. a f. mind közönségösen.

No ijen éltetést tsapott, félszömmel könyveztek, félszömmel neveltük. Akközben bédült a két vőfěj az nagy kásás tálakkal, oszt Badár Gyurka így harsogott:

Köleskását hoztam még pedig tzukrozva
Apró szöllővel van lyól kipallérozva
Mögván az teteje pörtözve, zsirozva
Nem is kapta mög ezt a tüznél az kozma.
Fáintos étel ez, akárki möglássa
Álgya mög az Isten aki kitanálta,
Mert nem köll nagy erő az megrágására
Tsak egy kis szellőtske az mögfujására.

Mán este fele lyárt a züdő mikor azt béhozták. Hát ahogy lötöszik a zegyik tálat a möny-asszony elé, béugrik ám nagy tsörgéssel az kutyánk a zablakon igenyöst a tálba, tsak ugy szórta a szömünk közé a kását ahogy a zasztarrul is leugrott a lyedző úr vállán körösztü.

- Tyú a kirelájzumát mondok, ki löhetött az a gazembör?

No nagy zavarodás.

Én persze mingyán tudtam, hogy Dabótzí Jóskának a boszu tseleködete, de nem szóltam, hát lyelőnti is az kisbiró, hogy Dabótzí Jóska vót, mondok három erős legény szalaggyon utána, hát utána is rugtattak. A kását pedig a zasztal végire attuk, mögöszik az gyerökök mondok, aminthogy mög is ötték lyó ézüven.

De a legények aligha kergették sokályig Dabótzí Jóskát, azt gondolom jobban igyeköztek visszafelé az tál mellé, hát mondok lyobb is, hogy eleblábolt, mert én ma örömmel foglalatoskodok, nem pedig igasságszörzéssel.

Követközött Sinkó Pista ahogy az petsönyés tálat emelte be a zajtón.

Köszörülje mostan mindönki a kését
Fris petsönyét hoztam még pedig sokfélét
Nints párja étkek közt a lyó petsönyének
Mert ez vidámságot szöröz az elmének.
A mi ősapáink sokáig mér éltek?
Azér mert borral mög petsönyével éltek.
Bökje hát az vellát kiki petsönyébe
Mert a zebédünknek közél mán a vége.

Odasug nekem akkor Kátsa, hogy aszondi biró uram.

- Mi köll? mondok.

- Szödnek-e *kása pizt*?

- Nem, mondok, uri háznál nem szokás.

- Hát aszondi akkor mögengedhetné nekem, hogy ekkis *Kátsa pizt* szöggyek.

No ijen szömtelen a tzigány!

- Oh, hogy a légy köpjön mög mondok, hát nem kapsz te itt ölöget, kétször háromszor annyit, mint máshon, tányérozni akarsz te mint a városi tzigányok?

Hát vissza szégyönködött a kutzkóba.

Hogy oszt elfogyott a petsönye is, hát belibög ám Badár Gyurka a süteménynyel oszt így harsog:

Hozom az kalácsot mög a sok piskótát
Nem köll ehön fujni sömmiféle kótát
Mindön kis darabja mög vagyon tzukrozva
Mint a borbéj legény ki pudanérozva
Mazsola szőlővel beteremtöttézve
Szödják hát a tányért háromszor tetézve.

A kántor ur erre mögfordul fuldokol, mán előbb is gondótam, hogy baj lösz, mivelhogy nagyon silyetött az maradék petsönyével.

- Jézus Mária, mondok, még gyász esik a házamba, avval lenyomom a fejit, oszt mondok a Durbints sógornak hogy bufogtassa kend hátba!

Hát lyól hátba is bufogtatta.

Mondok aztán, kigyütt-e az tsont kántor uram?

De ű tsak tzikákolt, hogy aszondi nem tsont szorult az ű torkába, hanem tsak trüsszenteni akart, hát ahhon hákogott.

No mondok antul lyobb. Akkor aztán béhozták a vőfėjek a zutolsó ételt is, és Sinkó Pista így dītsérte aztat:

Tisztót vendégség, im túros lepényt hoztam
Érte a konyhába sokat váraoztam.
A tepsiből éppen most van kivagdalva
Hogy melegön kapják sijettem nyargalva.
Jelös ez ételnek régi eredete,
Detze Pálnak vót ez kedves eledele,
Mennyegzője napján ebből annyit fala,
Hogy megpukkatt túle, s kidúlt a zódala.

No majdhogynem münk is úgy lyártunk, mint Detze Pál, mert szörnyesztő lyó vót az lepény, ojan köllemetösen omladozott mindönki szályába, mint az hó tavasszal az terágyadombon.

Félre is állott sok embörnek a bögye attul. Hát mondok a vőfėjöknek, most mán bontsátok széjjel a zasztalt, oszt:

Szót a tántznak legényök,
Amig mög nem vénültök!

Hát széjjel szödték az asztalt, oszt Badár Gyurka elrikkantotta, hogy aszondi:

Nosza Kátsa koma hegedüd zöndüjjön
Ugyhogy a mönyasszony füle mögtsöndüjjön
Huzd el azt a hirös Rákótzai nótáját
Hagy verje mindönki öszve az bokáját.

Kétször se kellett biztatni Kátsát, úgy rárántotta, hogy még a papunk is majdhogynem tántzra kereködött. Mink vagyis a zurak béhuzódtunk a belső szobába, oszt ott iszogattuk az Noé tanálmányát, a fiatalság pedig úgy tántzót csakúgy röntött a ház belé. Néha behallatszott egy-egy kiáltás, hogy aszondi:

Isten hozott kezemre
Mögforatlak kedvemre!

Sinkó Pista mög gondolom mindig elveszött a sokaságba, mert ögyre azt halytotta, hogy aszondi:

Tágasságot nekünk is:
Ha kitsikék vagyunk is!

Katufrék sógornak a vigadását is löhető hallani, hogy aszondi:

Hotzi kezed körösztsösen:
Tijéd vagyok örökösen!

De még a kisbíró is közibe rugtatott a tántzosoknak és a félszemü Fodor Jultsa előtt ugrándo-
dozott.

Járd ki lábam járd ki most,
Nem parantsol sönki most!

Néha kinéztem magam is közibéjük, hogy mondok össze ne hadaroggyanak az legényök. Oszt
rá-rá kiáltottam a lassu lábuakra, hogy mondok:

Vess figurát ojan cifrát,
Hogy a patkód hányon tzikrát!

Hát Badár Gyurka vetött is ojan figurát, hogy majd kitörött a lába. Sinkó Pista tsak ojan
apritósan tántzót, mivelhogy neki rövid két lábat szabott a Zegek Ura. A pap szakátsnéja is ott
ült mán szérül az padon, izzatt mint a kövér lud a nyárson, hát mondok Durbints sógornak,
nem forgatná-e mög kend? Forgassa a zistennyila feleli a sógor, ekkora masinát.

De mondok mégis mögböttsüjjük az gazdájáér, ugy illik, hát mondok ide Katalin asszony,
fordultam vele vagy hatot, oszt odalódítottam Durbints sógornak, mondok kend a hejöttes
bíró, neköm most kinn a dógom. Hát mögforgatta ő is, de ő mán tsak szőlöt taposott mivel-
hogy nem is mái legény.

Estefelé aztán a legényök mögröndözték a szerelem tróbáját is, vagyis hogy a vőlegényt
leeresztették vödrön a kútba, oszt beszélattak a menyasszonyhon, hogy ha szereti, hozza ki,
hát szalatt is ki esze nélkül, jajgatott, könyörgött, hogy huzzák ki Palit az kútból, de
mivelhogy mán akkor ittas vót a két vőfőj, hát bizony dörékgig mögmerült a vőlegény, oszt ugy
tátogatott mikor kihozták, mint az hartsa.

A mönyasszonytántz után mondok a zannyukomnak, gyere édös annyukom hagy lötyögtetlek
mög, nő mongyák, hogy öregök vagyunk, avval kiállottunk az középre, oszt módosan eljártuk
az öregök tántzát. Még mög is bokroztam a tántzot közbe-közbe, mint legény koromba.

Mondok aztán éjféلكor a vőfőjöknek, most mán butszutassuk az lányomat hadd mönjenek haza.

Hát mögveri a fokossal Badár Gyurka a gerendát oszt aszondi:

Kátsa, ájjon mög az hegedüd zöngése.
A sarkantyuknak is szünnyék mög pöngése
Mert butszuzásomnak most leszön kezdése
Lögyünk csöndességben mig leszön végzése.

A zegész világon akik sokan vagyunk
Születésünk után van két jelös napunk
Virágzó éltünkben egyik házasságunk,
A második pedig leszön az halálunk.
Elsőbb is tehozzád nyujtom én szavamat
Kedves édös apám én butszuzásomat,
Mert te Isten után viselted gondomat
S mostan is sajnálom tőled válásomat.

Kedves édös apám, a ki fölneveltél,
Miattam gyakorta tudom hogy szenvedtél
Kiskoromtól fogva kedveltél, szeretted,
Jóra tanítottál, a rosszul őrizted.
Isten mögfigesse mindön jószágodat,
Ezért a zegekben aggya lyutalmadat,
Szöröntsésen napod sokszor fölvirraggyon
Életödnek vége messzire maraggyon.

No alig birtam tartani az méltóságomat, majd hogy el nem bődültem mint az borjú. Szöröntse,
hogy Badár Gyurka mán a zannyukomhon is fordult, oszt így szavalt:

Kedves édös anyám mán hozzád fordulok
Hogy uj szállásomra túled elindulok
Tudom nem születött ojan még világra,
Ki annya lyóságát méltán möghálájja
Kedves édös anyám amig véled éltem
Tudom gyarlóságbul, hogy sokat vétöttem
Kögyes tanácsodat sokszor nem hallgattam,
Bocsásd mög hibáim amikbe botlottam.

De mán itt úgy fojtak az könyvek a szömömbül, mint az áporesső, mikor összeölelközött a
zannyával, oszt letérgyepőt elejbe oszt átfogta a térgyit. De másnak a szöme se maratt
szárazon.

Akkor oszt Kátsa ráhuzta az Rákótzai indulóját, ugy vittük haza a zuly házaspárt virágos
négylovas szekérön.

No ijen ügön szép vót.

Levél a zuj esztendőmög a Rigó tzigányrul.

Lyó egészségöt és hasolló lyókat kívánok, valamint boldog uly esztendőt kívánok ez uly esztendőben mind közönségössen, továbbá az báróné inassa itt lyárt, hogy ne kennyük mög a tsizmánkat halzsirral, mint tavaj ujesztendőkor, mondok a zeskütteknek, karátsonkor kentük mivel löhetne mögsömmisíteni a maradék szagot is, mert lám mijen kényös a zóra, akár a zagár kutyáé hát Durbints azt ajánlotta, hogy küggyünk az patikába rózsavizér, de mondok az tsak húsvétkor divat. Varga sógor sütt almának a levit ajállotta, de mondok asse tsizmára való. Végtére is ugy öggyeszködünk mög hogy mögmosattyuk az tsizmánkat oszt mögsubickoltattuk, röggel pedig foghajmás kóbászt kávédzunk arra oszt a zirigység se mondhati hogy rossz szag.

A méltóságos báró nem vót itthon möte mögválasztottuk se nem kezel velünk, se nem beszél, hát leraktuk az kalapot, süvegöt mög az botokat kívül a zajtó mellé, oszt békopogatok.

- Szabad aszondi bévülről az méltóságos asszony vékony szép uri szóval.

Hát egyet kettőt köhéntöttem oszt beditsértünk. Ott ült az karos székbe zöd sejöm ruhába, zsebkendő a kezibe, hát oszt hogy szép rönbe a hátam mögé sorakoztak a zesküttek, kifeszítöttem az melyemet oszt így köszöntöttem a magam versivel:

Fölvérattunk ime ulyév röggelére
Méltóságodnak is az tisztöletére
Aggyon a Jó Isten erőt egészségöt
Bort, buzát, szalonnát, tsöndes békességöt
Távoztasson innen mindön nyavajákat
Huzza le a zaldás az gyümölcsfa ágat.
Méltóságos asszony kösségünk áldása
Ne lögyön ez évben semmi tsikarása.¹
Méltóságos úr is kösségünk nagy ura
Soha ne eressze a fejit nagy búra.
Áldja mög a zisten a zegész tsaládot
Ökrejit, lovajit, mindön majorságot,
Kerüjje ez házat mindön veszödelöm
De legkivált mint vót gyesznó veszödelöm
S ha egykor eljutnak tsöndes kimulásra,
Lögyön az lelküknek mönnybe föl jutása.

Ügön tetszött neki a versöm nagy gyönyörűséggel löngette háromszor is a zsebkendőlyit.

Oszt hogy sorra kezet tsókoltunk neki, hát akkor láttuk, hogy a nagy örömtül kókadozik.

- Tyú a zirgalmát mondok, hamar vizet ide!

A zegyik eskütt fölkapi a zasztalrul a virágtartó üvegibriket, oszt belédüti a nyakán, hát tsakhamar föl is eszmélködött, a zigaz, hogy a lábaszárán tsorgott ki alól a viz.

- No aszondi a szobajány kisasszony, hogy aszondi mönnyenek most mán, mer a méltóságos asszony mögbetegödött.

¹ Mer hogy tavaly abba nyavalygott.

De hogy mán Kátsárul is beszéljek, hát hogy a minap kiásta Vida az tömlőtz falát oszt mög-szökött, mondok Kátsának, keress egypár vájogot oszt rakd bé ezt a falat. Aszondi erre hogy ne haraguggyak mert ő azt nem töheti.

- Mér nem töhetöd? mondok elbámulva.

- Aszondi nem engedi a biskeségem.

- Mondok, hát mire vagy büszke te rongyos.

- Aszondi a nemzetségömré.

Mögértöttem aztán, hogy a miket a kaszinóban kiolvastam a zulyságbul az esött a fülibe. Mert hogy az Rigó Jantsi tzigány történetit olvastuk, mondok emmégis szörnyűség, hogy egy hitvány muzsikus tzigány elmerte szöktetni a hertzegnét, de hogy tovább olvastam hát kivilág-lott, hogy mögszerette Jantsit az hertzegné egy kávés házban.

Gondótam hogy mondok mér nem én vótam akkor ott abba a kávéházba, mer aki biró úr, mégis tsak különb a muzsikus tzigánynál, akár mijen szépön muzsikál is.

Hát mondok Kátsának látod-e ezt a botot? Hát aszondi iszen mögtöszöm én a biró úr kedvéér de most mán biró uram is tögye mög, hogy választasson bé az kaszinyóba a tagsági díjat le-muzsikálom.

Hát fordult is róla szó, de senki se javallotta, magam se erőttem, mert mondok löhet hogy külső országba más a szokás, de mán minálunk tsak akkor eresztődik be a házba a tzigány, ha muzsikál, akkor is tsak az ajtó mögött a heje a sarokba.

Levél arról, hogy mér szógáll a filyam továbbra is a katonaságnál.

Lyó egészségöt és hasolló lyókat kívánok, továbbá mögirom, hogyan lyártam, hát úgy lyártam, hogy Buda-Pestre köllött mönnöm az filyam erányába, mivelhogy ű is katona oszt mán a 4-gyedik esztendöt szolgálí, hát mondok nem beszélök én se káplárral, se kapitánynyal, hanem magával a tsászárral. Elmondok neki, hogy én biró úr vagyok és nagy szorgalmatosan szolgálom az közügyet, mint aki a gazdaságot gondozza. Fölvüszöm magammal bizonyáságnak Durbints sógort, mögmondok hogy hitös esküt igaz a szava.

Ahogy ott nézőgettyük az kirakati ázlogba a szöllött, hát kiszól ám egy borbéj bótbul a legény, hogy aszondi:

- Bátsi, akaré ingyen beretválnok?

- Mondok én ugyan bátsi nem vagyok, de ha ingyen mögborotválnok, nem bánom, mer ugyis 1-gy hetes mán a szakálam, oszt a tsászár elébe köll járulnom.

- No, aszondi, hát tsak gyűjkek ide egy óra mulván a társával, mind a kettőjüket mögborotvájjuk ingyen, meg is nyirlyuk máma ingyen.

Mondok a sógornak:

- Gyanus e neköm.

A sógor is a felyit rázi.

- Valami huntzutság löhet ebbe aszondi, mer a zingyen mindig sokba kerül itt ö. m. a f.

Beszólok mégis a bótba, hogy mondok:

- Tisztött fijatal úr, nem értyük a zingyent?

Mögmagyarázza osztán, hogy borbéj versöngés lösz, oszt keresve keresik a zójjan embört, akinek erős a sörtéje.

- No mondok a sógornak gyesznó szöröntsével virratt ránk ez a mái nap, mingyán a borotválás után fölsietünk a királyhon, mert ritkán található Buda-Pestön. Kend is jön velem, mer ez mán igazán ótsó ingyen.

Hát a borbéj fölültetött bennünket a villámos kotsiba, oszt azon hamar eltsösszentünk az Lövöldöző térre.

Akkor mán sokan vótak ott borbéjok mög sörtés képü embörök is. De ahogy körülnéztem, hát nagy büszkén láttam, hogy ojan a különbség köztünk és köztük, mint az sárkefe mög az ruhakefe között.

Ott mindgyán kétfelé osztanak bennünket, hogy aszondi a versönybiró úr:

- Egyik tsoport borotválkozásra való, ammásik nyirni való.

Éngöm a borotva alá osztottak, a sógort a zolló alá, mivelhogy úgy állott az haja, mint az pemet.

Hogy im a zúr kezdődöt kajátt, éngöm tsak odaragad egy legény az székke, sebtibe fölkendöz, csapi keni az habot az képemre, de még a számba is.

- Lassabban mondok, söron se szeretöm.

De az tsak előkapi az beretvát, oszt ojan sebösen sarlóz a képemön, hogy a borotva is tzikrázott, mög a szömöm világa.

- Lassabban mondok, ráérök.

- Ne járjon a szája aszondi mer mögmetződik.

De mán akkor három hejön is beleszalatt az borotva az képembe.

- A zárgyéusát mondok.

De az tsak tovább is ugy kapkodott, mintha tüzes tapló vóna az keze szárán.

Én tsak hüledöztem, hogy mondok:

- Nem a Lipótmezőn vót-e maga borbéj azelőtt.

- Ne lyárlyon a szája, aszondi dühösen.

De mán akkor hogy a zóromba is bele botlott a borotvája, fölkelök, oszt mondok, ölég vót, inkább így állok odább habosan de neköm ölég vót.

De hijába keltem föl, mert az borbéj ugy mög vót vadulva, hogy álltomba is borotvált, möntömbe is borotvált.

Mikorra a zajtóhon értem, nagyot kurjant, hogy aszondi:

- Kész!

No mondok hálistennek, mert mán ügön forgott feléje az tenyerem.

Avval mögmostak, oszt ugy teli raggattak fekete falastrommal, hogy a tulajdon édös anyám fényös nappal se ösmert vóna mög.

Nézöm nagykeserüen, hogy hun a sógor, hát ha bekets nem vót vóna rajta, mög nem ösmertem vóna, mert ojan vót a feje, mint a kopott meszelő, a bajusza mög úgy föl vót kunkoritva, hogy karikára állott.

- No mondok, hogy kutzoroggyon össze a keze mindön borbéjlegénynek, hogy mönnyünk most a kiráj elejbe?

A sógor is tsak 1-gyször nézött az tükörbe, oszt röttentő mérges vót.

- No aszondi ezt kendnek köszönhetöm ö. m. a f.

Hát nem hogy a tsászár elejbe mertem vóna mönni, de még az filyam elejbe is átallottam és hát emmijatt nem szabadulhat ki az fijam a kaszárnnyából.

Mejhöz hasolló lyókat kívánok.

Göre Gábor
bíró úr.

Levél a gyeshnó ölésrül.

Lyó egészségöt és hasolló lyókat kívánok az farsangra, továbbá kitsibe mult, hogy véres szöröncsétlenség nem történt nálunk, mert hogy im rám izen a főszógabiró úr, hogy aszondi tsináltassam mög az hidat, mert erre lösz a zutja háromkirájok napján, mondok a zirnok urnak nem löhet.

- Mér? aszondi.

- Azér mondok, mer télön nem tsinál hidat a zokos embör.

- Mér? aszondi.

- Azért mondok, mer mellette is járhat az jégön.

- No aszondi tuggya-e kend, hogy nagy úr a főszolgabiró úr.

- Tudom, de a nem löhet még az főszógabirónál is nagyobb úr.

- Mér? aszondi.

- Azér mondok, mer a kösség ládája üres.

Igy mögfelelgettem.

Mondok aztán Bunkótzsi sógornak hónap hajnalba itt lögyék kend az nagy késsel mer hónapután nagy kanállal öszünk.

Hát el is gyött még sötétessel. Durbints sógort is elhittam, mivelhogy a nagy fene gyeshnót ketten a kisbiróval lö nem birtuk vóna. De hiába tsalogattuk a gyeshnót a kukoritzával mögselytette, hogy nem lyó sor készül rá, nem akart előgyönni.

Mondok a sógornak:

- Ez a gyeshnó aligha mög nem neszelte a dógot.

Aszondi a sógor:

- Ennek is van magához való esze ö. m. a f. De maj kizavarom én mingyán.

Avval kiforditi a beketsit, oszt bébujik a zólba. De hogy im szél is fujt, elaludt az gyertya, oszt a nagy korom sitétségbe kirobog az gyeshnó a zólbul, Durbints sógor mög utána.

Elbotlott-e vagy mi történt véle, de a nagy rijadalomba, kijabálásba ütet teperte le Bunkótzsi sógor, oszt mán a torkát is vakarta, mivelhogy szörös a sógor torka is, hát ezör szöröntse, hogy nagyot kurjantott a sógor, különben ütet öltük vóna le a gyeshnó hejött.

No ijen ijettség!

De tsaptunk is aztán ojan tort, hogy lakodalomnak is ölég lött vóna. A torra möghittam az méltóságos Bárónét is, de maga hejött valami főzeléköt küldött. Mondok a zinasnak mi ez? aszondi rá vagyon irva.

Kibontom, hát az van rá irva, hogy *Thee*, mondok mijazisten tsudája löhet ez a *tehe* ez valami fájin uri eledel főzzed mög annyjuk, hanem süss rája ekkis tzigány petsönyét is, hát mög is főzte, de szakasztott ójan lött az mint az bagó, hát neki attam Kátsának ne mondok bagózd el, hogy kárba ne vesszön.

Másnap oszt, hogy a főszógabiró úr az paphon szállt, hát átalküttem a legszöbbs kóbászt, legszöbbs hurkát, hát nemhogy az hidrul szólt vóna de még ugy mosojgott mög a létányián is mintha tsupa uj hid vóna az kerületibe.

Mejhöz hasolló lyókat kívánok.

Göre Gábor
biró úr.

A paksió játék.

Lyó egészségöt és hasolló lyókat kívánok, továbbá béhivat éngöm vasárnap a papunk mög a zeskütteket, oszt aszondi, hogy ő valami nagy dógot tróbál itt a faluba, a mijen még nem vót a zországba sehol.

- Mi löhet a? mondok.

Hát röndre előbeszéli hogy ű a mult nyáron külső országba járt, oszt többek között mögfordult egy némöt faluba is valami Odalmorgó vagy mi a fránya. Ott a szent paksijót nem énekölték hanem egyik fővót ötözve Krisztus Jézusnak, a másik szent Pétörnek, a harmagyk szent János apostolnak oszt úgy mozogtak, beszéltek amint a szentírásba van mögirva. Hát ügön ügön szép vót, möglágyult ottan még az pogány szive is, mer ojan vót, mintha valósággal a Jézus Urunk szenvedéseit nézték vóna végig.

Hát aszondi a mi papunk nem löhetne-e ezt nálunk is megtoróbálni. A zuraság pajtája akkora, hogy három falu belefér, ű majd mögmondi ki hogyan mozogjon, mit tögyön tsak az a baly, hogy egy kis kötséggel lyár, de mögtérül az belépő dijakból.

- Hát mennyi az a kötség?

- Ötszáz forintba is belekerül. Ruha köll sok, római mög zsidó ruha, fegyverök is, de tsak dárda mög alabárd.

Hát mondok van az kösség ládájába annyi. Ha kezeskodik érte pelébános főtisztelendő uram, hogy mögtérül, Szent György napig kiadhatom.

- No aszondi ez dörék, hát kezesködök, hogy mögtérül.

Kiadom a pézt, hozati a sok mindönféle ruhát mit Pestrül. Mögen összeülünk, tanátskozunk. Mögen elmondí mi lösz, hogy lösz.

- Hát mondok ez tsakugyan röttentő nagy szép kitanálás, de ki lösz a Jézus.

- Hát aszondi a pap azt nem tudom még. Mondok szép méltósággal való annak az eljátszása.

- Lyól beszél kend, feleli örömmel, hát én azt gondolnám legalkalmasabb erre Tsorba János, ha mögnöveszti a szakálát, lyó képü embör.

- No mondok azt nem engedhetöm mivelhogy eddig is én vótam a Jézus a paksióba és immáron 20-sz esztendeje, hogy sönkinek eszibe nem lyutott, hogy más lögyön.

Háborog a pap hogy aszondi kigyelmed koros is, kövér is nem löhet.

- Mondok ha koros vagyok, antul okosabb vagyok, ha kövér vagyok, illik az méltóságomhoz, de a Jézusból nem engedhetök. A pézt is én attam a kösség ládájából, mind a falu tuggya.

Aszondi inkább Pilátus löhetne kend.

- Lögyön a fene mondok, én bizony Pilátus nem löszök.

Ügön vakaródzik ezön a pap, tróbálgat mindönféle képpen, hogy mögmásítsam a zakaratomat, de mondok ebbül nem engedök. Ebbe a faluba más embör nem löhet a Jézus.

- Hát aszondi, első tróbának nem bánom, de vékonyan éjjön kend addig, hogy valamennyire lefogyjon.

- Mondok azt mögtöhetöm.

- Szakált aszondi ragasztunk, de ha mán hire száll a paksió játéknak, hát átengedi kend a hejit alkalmasabb embörnek.

- Azt nem bánom mondok, de először éngöm illet ez a méltóság.

A többi szöméjt oszt hamar össze löhetött szödni. Szent János lött a vejem, a Pali, szent Péter a zöreg Túrus János harangozó, tsak a Pilátusságot mög a Dudásságot nem akarta vállalni sönki a faluba.

Mondok oszt a sok tanakodás után mán nem marad más hátra, mint hogy Katufrék sógort kirendölöm Dudásnak. Pilátus mög Durbints sógor lösz a kedvemér, de sehogyse akarták. Mondok ne haragitsatok se engöm, se a pelébános urat. Ha a falu ezt kívánja, hát mög köll tselekönni.

No mikor ez is mögvót, aszondi a pap, hát ki lösz a két lator?

Mondok azon ne főjjon a fejünk, majd bérendölöm én latornak Kátsát mög Vida Pistát, azoknál nagyobb akasztófára való ugysincs a zegész határba, hanem a za kérdés ki lögyön a szüz Mária mög a Magdolna.

Szerettem vóna a zannyukomat, de mivelhogy immár a 8-tzadik hónapba vagyon nem löhető, hát így a Durbints sógor kisebbik huga a Mária a zén Mariska jányom mög a Magdolna.

Mondok oszt a papnak hát a fölfeszítés hogy lösz, mert azt tsak mérsékölten löhet, szögek nélkül.

- Hát aszondi tsak nem gondolni tán kend, hogy valóság szörint tselekösszük hátul lösznek alkalmas kaptok, oszt azokkal akasztjuk kendöt a körösztfára.

Ez nem tetszött neköm sehogyse, de mivelhogy a falu hirét vertem másoknak a fejihön, attul tartottam, hogy ha én ellenközök, a többi is. A pap mög biztatott, hogy aszondi:

- Nagyon szép lösz, mert piros föstékkal vért föstünk kendnek kezire lábára, oszt kendnek a zortzáját is be köll valamennyire fösteni, hogy fiatalnak lássék, mög szakált is ragasztunk.

- Mondok a zortzamat tán hagyjuk ki az szent játékból, mert hátha eltsufitanak.

- Dehogy is, aszondi a pap, tsak ojan az a fösték, mint a liszt, majd a báróné komornájára bizzuk az tsak érti.

Hát ebbe is mögnyugodtam, mert valamennyit be köll föstenünk, kit rómajinak, kit ózsidónak.

Azt elfelejtöttem mondani, hogy közbe én akaratlanul is lesoványottam mert rutul kilelt az hideg, hát a pap nem panaszkodhatott aztán hogy kövér vagyok.

Mig én feküttem a zasszonyok mögvarrták a bibliai köntösöket vászonyból mög papirosból. Aztán tovább tanultunk.

A szögény pap sokat veszelődött velünk még a haját is tépte, hogy aszondi tsúfot vallunk, mert mindönuntalan belé hibázunk az biblijai beszédbe, de mondok ne búsujjon, ha parasztikusan ejtyük is a szót, parasztok hallgatják, oszt azoknak ugy akkurátus a beszéd, a hogyan mink mongyuk. Mer nem vót a lyatéknak sömmi kihirdetése, ugy vélte a pap, hogy tsak magunk löszünk kösségbeliek, oszt majd a második játékra Tsorba János lösz a Jézus, eresztötte is mán üdő közbe a szakálát.

De mikor elérközött a nap, bizony vót ott ur is, de nem kevés, begyüttek a szomszéd kösségökbül, tsakugy nyüzsögtek a pajta körül.

- No aszondi a pap, borzasztó tsufság kereködik ebbül. Bár soha ne gondótam vóna erre az játékra!

- Mondok hát mi baj!

- Aszondi részög mindön apostol, de még a Pilátus is, kend is alig áll a lábán.

- No mondok ez nem igaz, mer én szin józan vagyok.

- De aszondi kend is ivott.

- Inni ittam mondok a zigaz és nem is keveset, de nem is sokat, éppeg most vagyok legjaván.

A zuraság pajtája mán akkor el vót készítve jeruzsálemi módra, vászon tornyok a zelejín, mög a kapu föstött papirosbul, a kántor a pappal asztalessal hetekig művelte. A pajta is mög vót meszelve, birka se fért vóna több bele, mint a mennyi embör vót ott, három falu mög a sok úr.

A papunk rëndözött mindönt nagy aggodalommal, még a pofánkat is ú kente ki, kinek pirosra, kinek sárgára, ugy hogy a tulajdon édös anyánk se vállalt vóna benünket. Neköm szakálat is ragasztott, oszt aszondi, vesse le kend a tsizmáját.

Mondok tán addig ellöhetne a lábamon, mig főfeszitenek.

De nem löhetött.

A sugó a kántor úr lött vóna, de tsak sáogott a nagy rökettség mián, alig löhetöt kikapdosni a szavát. A szomszéd falubeli kántor muzsikált a zajtó fölött emelvényön lábitós hermonikán gyönyörúségösen.

A szent játék pedig avval kezdődött, hogy én számárháton béballagok Jeruzsálembe vagyis-hogy a zuraság méhesébül a pajtába. A gyermekök mög a zasszonyok ki vótak rëndölve, hogy barkát mög füvet szórjanak a zutamra oszt hogy így kajabáljanak:

- Hozsánna Dávid fijának!

Hát mikor a pap a kezibe vötte az kolompot oszt kolompolt, hogy most kezdődik, én tsak fölkaptam a számárra, de nem akart indulni.

Nagyot kurjantok mérgeesen:

- Czoki füles a zapád ragyogóját!

- Jaj jaj jaj, aszondi a pelébános úr, möghajják!

- Mondok hagy hajják, tsak így hajtották a baromállatot Jeruzsálembe is.

Avval mögindultunk, én elől, utánam a zapostolok.

A zasszonyok mög a gyermekök nagy kajabálással mondták a hozsánnát oszt ugyancsak terigették a számár elé a zsákokat mög osztán szórták a barkákat mög a lapulevet.

Darabig tsak möntünk szépön méltóságosan, a zurak is bámultak, hanem hogy a számár mögérözte a lapút, mögállott a zut közepin oszt legelésbe fogott.

Tsak biztatom a sarkammal a hasa ajján, hogy czo tovább mondok, de a számár nem mönt tsak övött.

Aggyatok mán egy fütyköst mondok, oszt ráütök a számárra rëndösen, majd mögy e mingyán.

A bakter idenyuti a fütyköst én is rányútok hátrul a számárra, hát mögfordul a tzudar arra amörül indultunk.

Ütöm akkor fejbe, hát egydarabig kapkotta a fejít, azután mög ojat rugott a zég felé, hogy én a fejem tetején állottam, majd kifitzemödött a kezem.

No evvel vége vót a szamárháton való bevonulásnak én pélpára gyujtottam, oszt gyalog tértünk vissza a pajtába.

A papot ötte a mérög, hogy jaj jaj aszondi, ha ezt a püspököm möghajja, de mondok oda se neki pelébános uram, majd a többi rëndösebben fojik.

Hát jól is indult.

Mikor fölhuzták a ponyvát ott ültem én a tizönkét apostollal, vagyis a zesküttekkel oszt sült bárányt öttünk, igaz, hogy éhösek is vótunk, a papunk mérgesen suhotolt ránk a ponyva mögül, hogy aszondi az isten szerelmére ne fajjanak úgy, kezgyék mán. Hát avval elkezdöm, hogy mondok:

- No mán én nem öszök többet veletök, se nem öszök, se nem iszok. Hanem egy gazembör van köztetök, aki elárul engöm.

Erre Katufrék sógor ügön mögröstelkődött, oszt hogy kérdözgették ki az, oda sugom Badár Gyurkának vagyis a János apostolnak, hogy mondok hallodé, Katufrék sógor lösz az.

Mondok aztán:

- Mög is botránkoznak én bennem sokan.

Aszondi rá a zöreg Túrus János harangozó

- Én nem.

- No mondok, tsak hallgassék kend, mert minekelötte a kokas háromszor kukorikolna, le-tagaggya kend még a tsillagot is a zégrül.

Intök az kántornak, hogy hangosabban sugjon, de attsak hákogott mint a tömött liba.

Hát mondok gyerünk akkor a Götzömányi kertbe.

Avval főszödelötködünk, oszt kiballagtunk hátul a pajtából.

Rám esik akkor a pap, hogy aszondi bolondul beszél kend, mért nem hallgat kend a sugóra?

Mondok ne mongyon ijenöket a zárgyéhusát, mert ugy itt hagyom a zegész kinszenvedést mintha itt se löttem vóna.

Aszondi, hogy ű eztet nem nézi tovább, mert ütet mögüti az guta. Avval haza lohajtott, mérgibe löfekütt.

Mondok nem baj, legalább nem zakatol itten, avval béraktuk a bukrokat öt bukor lejányder mög a zuraság filyának az karátsonyi fálya, az vót a götzömányi kert.

Lefektettem a zapostolokat, magam pedig mondok iszok öggyet minek előtte fölhuznák az ponyvát, oszt elővöszöm a kulatsot a lepedő alul oszt jót huzok belüle, hát lám a fénadrag Sinkó Pista hamarább főhuzta a ponyvát, mint küllött vóna oszt igy történt, hogy mikor lö-emelöm az kulatsot a szályamrul, hát ott látom a tengör népet, a mint tsudálják a zén nagy ivásomat.

Elrejtöm hamar a kulatsot a bukor alá, oszt létérgepölök, oszt mögén fölkelök, oszt mondom a zeskütteknek:

- De nagyon alusztok. Kejjetök föl mert ihol Katufrék sógor, vagyis Judás apostol.

Aminthogy gyött is a katonákkal. A katonák pedig valamint münk is biblijai módon vótunk ötözködve, vagyis a zasszonyok üngibe, én is a zannyukom üngibe, oszt se alul se főjül ögyébb, tsak egy lepödő. De a katonáknak azonkívül tzukorsüveg papiros tsákó vót a felyükön, a kezükbe pedig kinek bot, kinek balta, tsak a vezérnek vót puskája, mivelhogy ű a szőlő-tsősz.

Hogy im az pelébános úr nem vót mán ott mondok nem engedöm magam egy két szólás után, avval hogy mögfogtak, akkorát rántottam Judás apostolon, hogy három leányder bukor fölfordult dézsástul de ő is a dézsák közé. Ezön oszt vérszömet kaptak a zapostolok is, oszt úgy kituszkótuk a zegész katonaságot a götzömányi kertbül, hogy még a deszkaódal is kitörött.

Főkapi ekkor az tsősz a puskályát, oszt rám ripakodik, hogy aszondi:

- Aggya mög kend magát vagy lüvök.
- Hát mondok ne lüjj, mivelhogy így van ez mögirva.

Avval mögadtam magamat.

No aztán hogy a köröszet löszakadt alattam, hát mondok az is bolond vót, aki kitanálta, mert nem magyarnak való az, oszt nemhogy szomorkottak vóna, hanem még aszondi egy úr:

- Ennyit nem nevettem möte élök.
- Hát mondok akkor a zúr bizonyosan leformátus hitü mer ezön sömmit nevetni való nintsen.

Tetszött is mindönkinek, tsak a pap betegödött mög tüle, mert valami irigye rosszat irt az játékrul az püspöknek, oszt eltötték a mi papunkat más pelébániába. Föl is akartunk mönni defetátzijóba az püspökhön, de aszondi az papunk, ne bojgassuk a zügyet, mer a püspök még kentöket is lesziggya, hát így osztán nem ismétöltük mög a paksijót.

Levél a szent böjtölésről.

Lyó egészségöt és hasolló lyókat kívánok a husvéti szent ünnepekre mind közönségösen, továbbá hogy számot vetöttem a lelkömmel mondok a zigaz is 7-tször botlik de neköm is ölég löhet a rovásomon, hát mondok nagypéntökön a zannyukomnak ez mái szent napon kanál nem fordul mög a zén markomba, no aszondi tudom nem állja mög kend, tavaj is tsak délig állotta, no mondok möglátod, hogy mijen a zigazi körösztény embör.

Elmöntem az templomba, oszt ott hallgattam, hogyan siratozza Jeremiás próféta az jeruzsálemi város pusztulását. Hogy aztán kigyüvök az templombúl aszondom Durbintsnak:

- Böjtöl-e kend?

- Aszondi böjtölök.

- Kinyérig-e vagy vizig is?

- Aszondi egy befaló falás se mögyön ma belém.

Oszt aszondi.

- Tuggya kend biró sógor az a jeruzsálemi szent lyáték nagyon nyomi a lelkömet.

Mondok a zenyimet is. Hanem hogy közel se lögyünk a konyhahon, gyerünk ki sógor a szőlőbe.

Avval béfordulunk az tarisznyáér oszt ki a szállóbe. De a tarisznyába nem vót sömmi, tsak úgy szokásbul vetöttük az vállunkra.

Mán délfelé lyárt a züdő mikor kiérköztünk, oszt hogy ekkis szél is löngedözött, hát ügön rágondótam arra, hogy péntökön bableves nálunk a zebéd, oszt hogy a világon sints annál lelkösebb eledel, kivált ha két-három darabka füstött kóbász is úszkál benne.

De mondok távozz tülem bableves!

A sógorral körüljárógattuk a szőlőt, oszt hogy elfáradtunk, lötelepöttünk a borotzfa alá, virágzik mán szépön a zis.

Aszondi a sógor mennyire járhat a züdő?

- Mondok ahogy a nap állásárul vélekszök, löhet mán két óra is.

- No aszondi a sógor magam is így gondolom ö. m. a f.

- Mér mondok, tán kend is az kanálra gondót?

- Arra aszondi, de ezt a zegy napot tsak mögállom ö. m. a f.

De tsak kedvetlenök vótunk oszt mondok a sógornak gyerünk be a pintzébe, igyunk egy ital bort, inni löhet.

- Aszondi ű megfogadta, hogy se nem öszik, se nem iszik az mái szent napon.

- Mondok a szent apostolok is ittak a zutósó vatsorán.

- Igaz aszondi.

- Hát mondok a szent misébe nem iszik-e a pap?

- De aszondi iszik.

- No mondok hát egy kis ivás szent tseleködet, ha kögyes gondolattal iszunk, nem vétkezünk.

Hát ittunk kögyes gondolattal, de lám a zéhösség meginkább markolászta az bögyünket.

- Sógor mondok van-e valami a kend tarisznyájába?

- Nincs aszondi ö. m. a f.

- No mondok a zenyimbe sintsen.

Avval tovább iszunk.

De hogy im a bor nagyon kivántatott mán valami harapni valót, mondok nem löhet az vétök, ha egy falatot öszik a köröszvény lélök.

Aszondi a sógor mán az tsakugyan nem löhet vétök, mivelhogy maga Jézus urunk is azt mondotta a zutolsó vatsorán, hogy aszondi ögyetök.

De hiába forgattuk össze a pintzét, semmit se tanáltunk.

Mondok rakjunk legalább ekkis tüzet, mingyán nem ojan szomorú a zélet mihent ekkis tüzet lát a szöm.

Akkor lyutott eszömbe, hogy a zannyukom ekkis kolompért ültetött a szőlő végibe. Mondok egy kolompér nem a világ. A sógor is. Beleraktuk a tűzbe a kolompért, hát ahogy fölnezök a göröndára ott látom, hogy egy papirosba szalonna van, még gyesznóléskor töttem oda az Kátsával ajtó kenőnek.

- Mondok a sógornak szalonna van itt, de ne ögyünk.

- Ne ögyünk aszondi, pedig lyó lenne sütni a kolompérhon.

- Lyó mondok, mer só is van itt.

- Aszondi ha egy kicsit mögzsiroznánk ezt a kolompért, mögverne-e az Isten bennünköt?

- Nem gondolom mondok mivelhogy nem a lyavábul való ez a kolompér.

Hát hogy a bor is biztatott bennünköt, bizony elzsiroztuk a szalonnát, oszt hogy kárba ne vesszön a töpörtyüje, hát azt is befalogattuk.

Bözzög tsudálkozik majd a zannyuk, hogy mér kel ojan ritkásan a zú kolompérja a szőlő végibe, hát anná különben se történt velem, hogy előbb öttem vóna az kolompért mint ahogy teröm.

De ezt a levelemet ki ne szörkesszék a zulyásába mivelhogy másnap ugyan háborgatott az lélekösméret, de mondok a sógornak, ne búsujjon kend, mer ha a szalonna nem tanálkozott vóna a pintzébe, mög ojan nagyon éhösek nem vótunk vóna mégis tsak mögállottuk vóna a nagy böjtött.

Mejhöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor
bíró úr.

A főszóga biró mög a sejöm pete.

Lyó egészségöt és hasolló lyókat kívánok továbbá a főszógabiró sorra járta a télön a kössé-
göket, oszt aszondi hát itt van-e valami baj?

- Nints mondok, tsak a zadó nagy.

- Hát aszondi a köz egészség hogy áll?

- Mondok aki egészségös, egészségös, aki pedig beteg, hát fekszik. Máskor is tsak úgy vót.

- Hát aszondi a himlő lyár-e erre?

- Nem igen mondok.

- Aszondi elröndölte-e kend, hogy a zablakokat mindön nap kétször kinyissák?

- Nem én mondok.

- Hát aszondi nem olvasta kend a röndöletömet?

- Olvastam mondok.

- Hát aszondi akkor mér nem nyittat ablakot?

Azért mondok mer nem löhet.

- Aszondi mér nem löhet?

- Azért mondok mer bé vannak szögelve.

- Aszondi mér vannak beszögelve?

- Azért mondok, hogy a hideg be ne eresztögygyék a szobába.

- Hát aszondi havat se söpret kend. Nem elröndöltem-e hogy mindön ház elől söpresse el kend a havat?

- Mondok minek a? Ha elsöpretöm is, mögen esik.

- Aszondi akkor mögen el köll söpreni.

- No mondok akkor agyon is vernének engömet, ha ijen hijába való dologgal terhelném az kösséget. A hó ugyis elővad magátúl, ameddig mög tart, taposunk benne útat röndösen.

- Hát aszondi a tavaszon küdtem kendnek egypár 100 ezör sejöm petét, hát avval mi lött?

- Nem kelt ki mondok egy se.

- Hogy löhet az? Tán hideg hejön tartották.

- Dehogy is mondok, elvetöttük mink azt Szent György nap után röndösen, jó földbe.

- No aszondi itt a számárság, mert nem növény az, hanem hernyó.

- No mondok, ha hernyó, akkor jobb is ha nem kelt ki. A zidevaló hernyót se gyözzük pusztítani.

Ötte a szógabiró urat a mérög, de hogy osztán jó malatz petsönyével vendégöltem mög, eltsöndesödött. Magyarázta is osztán, hogy hogyan köll az sejöm petét kiköttetni, fölnevelni, de mondok magamba nem természete az magyarnak, hogy hernyót abrakojjon.

Mejhöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor
biró úr.

Levél az nagy szöröntsérül.

Lyó egészségöt és hasolló lyókat kívánok, nem ojat mint neköm van, mert hogy im a nyájas tavaszi üdő lömelegítötte rúlam a szürt, én bizony a zalsó dülöre is annélkül möntem ki, földet mértünk a zalsó dülön, oszt azután mikor béborult, akkor lyutott a zeszőmbe a régi mondás, hogy míg a kendörmag a zsákba, a zembör is a ködmenbe maraggyon, így esött rám a baj.

Valami három napig tsak elnyögdétsöltem magamba, oszt magam szabtam mög a zorvosságot is, hogy mondok a zannyukomnak valami könnyü ételt főzz neköm, tötött káposztát mög fokhagymás rostéjost, vörös bort kéress a komátul, hát a koma adott is, oszt ivott velem a betegágyam mellett röggelig, verrasztott valamеддиг birta, aztán mög a ládára feküdt, de mán akkor féllábbal kifelé állt a lélök belülem ojan kutyávuл vótam.

Akkor a zasszony futtat a doktorér hát az mög is érközik délbe, összevissza tapogat, mög a nyelvem nézi oszt aszondi no gyesznó nagy baj, nem tudom fökel-e ez még valaha.

Avval neki ül oszt iri a retzeföt tsakugy sörtzög a tolla.

A zannyuk bög mint az bornyu, a Kátsa könyvezik mint a párás ablak, de még a kutyám is vonyított odaki.

Aszondi Durbints sógor a doktornak, hogy tekintse mög a zú lovát is ha mán itt van, mivelhogy az is dögrováson van mán három nap óta.

A doktor körül szemléli a lovat, oszt annak is mögiri a retzeföt.

- No aszondi két nap mulva mögen ide nézők, addig mögválik, hogy használ-e a zorvosság vagy sem?

Avval elhajtat.

A sógor a tarisznyába töszí mind a két retzeföt, külön a ló retzeföt külön a zembör retzeföt oszt elnosziti Kátsát a városba. A Kátsa mög is tér estére oszt hozí a két üveg orvosságot.

- Mejik a zenyim? mondom.

- Nem tudom, aszondi, tessék kiválasztani.

- Hát mondok bizonyosan e za nagyobbik, mer ezön pötsét van.

No keserü vót mint a zátok, verje mög a Krisztus, de mán ahogy lötsuszott, mingyán észrevöttem, hogy hasznosan tsikari a belső részemet.

Harmannapra éppen föl akarok kelni, mikor bétoppán a doktor oszt összetsapi az kezit.

- Aszondi hogy mitsoda üveg ez itten?

- Mondok hát a zorvosság.

- Ezt itta kend? így ordít.

- Hát persze hogy ezt.

Tsak leroskad a székbé oszt összetsapi a kezit, aszondi ezt én a lónak irtam.

Épp ekkor lép be Durbints sógor is, ráront a doktor, oszt aszondi:

- Hová tötte kend a másik orvosságot?

- Aszondi a sógor, béadtam a lovamnak ö. m. a f. mög is döglött tüle.

- No mondok hát mögen neköm vót igazam ebbe is hogy a két orvosság közül ki tuttam választani a neköm valót.

Mejhöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor
bíró úr.

A gyesznóm füle.

Lyó egészségöt és hasolló lyókat kívánok, továbbá hogy a gyesznóm filibe beleesött a baj, hát elhivatom a nyuládi csordás sógort, hogy mondok tögyé rúla ha tudsz, hát aszondi legjobb ha kigyelmed maga jár el benne így és így.

No jól van, fölköttetöm magam jó korán hajnalba oszt hamarosan ötözködök, hát mán ott elkezdődött a mérög, mer a zannyuk ögyre fartatott, hogy aszondi hová mönök, oszt hogy nem feleltem aszondi tán haragszik kend rám? mit vétöttem? oszt hogy erre se szótam, hát elkámpitorsorodott, hogy aszondi ú mán egy szót se érdemöl.

De nem szólhattam neki, mivelhogy nem szabad addig szólani senkinek, mig a dógot el nem végzi a zembör.

Fogom a zásót, oszt elkerülöm a kisbirót, mert mondok még az is kérdezősködik, hogy hova mönök? mit akarok? avval ki a zerdő szélibe. Amint a zelső földi borzát mögtanálom, gödröt ások a tüvibe, oszt belé hajlitom a borza fejít. Akközbe pedig mondogatom:

- Én tégöd borza addig föl nem botsátalak, mig a gyesznóm filibül a baj el nem múlik.

Avval mögen szó nélkül visszaballagok.

Várom, hogy elmulik az baj, de nem mult az. Elhivatom mögen a tsordás sógort, hogy mitsoda bolond tanátsot adott, hát aszondi hogy ú nem adott bolond tanátsot, hanem gyerünk nézzük mög a borzát.

Hát ugy föl vót ott áskálva az föld, hogy még a borza is ki vót ott fordítva gyökerestül.

- Ki töhette ezt mondok?

- Aszondi a tsordás vaj boszorkányok, vaj valami ellensége van kendnek biró uram.

Másnap mögen mögtöszöm a dógot de délután kinézök oda mögen, hogy nem szabadította-e fel valaki a borzát?

Hát mögén ott az nagy gödör a borza hejin.

- Ki löhet az a gazembör mondok.

Harmannap mögén tsak kiballagok oszt eltemetök egy borzát, de a feleútrul visszafordulok, hát a kisbiró áskál ottan tsakugy izzad belé.

No neköm se köll több, marokra fogom a birói pátzámat, oszt a háta mögé, ütök az file közé.

- Ne gazembör mondok, hát te vagy zén ellenségöm?

Oszt akkor vallotta mög, hogy aszondi, azt gondóta, hogy én kéntsöt ástam el.

No majd hogy a guta fő nem fordított.

Mejhöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor
biró úr.

Vígszínházrul való szomorú tapasztalat.²

- Levél az kösségnek -

Tisztótt kösség, lyó egészségöt és hasolló lyókat kívánok, továbbá elmondom röngyibe hogy mitsoda bajokba kerültünk.

Hát ahogy a Duna mellékin lyárunk egy ügön szép kastéjon állott mög a szömünk. Kie löhet ez? mondok vagy a kirájé vagy másé, oszt akkor látom, hogy rá va irva *Vígszínház*.

Mondok a sógornak, ha színház, akkor belemöhetünk, ha pedig vig színház, akkor vigadhatunk is benne hát vigaggyunk öggyet sógor mondok.

Rágyökkent a sógor:

- Vigaggyunk ö. m. a f.

Mondok ezt bizonyosan azért tsinálták mivelhogy bús az magyarnak élete de tsakis a zadó miatt, hát beváltakoztunk felyenként 30-intz karajtzáron, no ijen dörága.

- De mondok ott ögye a fene azt a 30-intz karajtzárt ezt is mögtapasztallyuk.

Ügön jó hejre ültettek bennünket, ippeg a padlás alá, onnan mindönt láttunk, tsak éppen pökni nem löhetőtt se előre se hátra se ódalaslag, de nem is köllött, mer a pélpázás tilalmas ottan. Mégis ahogy hátra pillantok látom, hogy ott áll Kátsa is.

- Hát te hogy kerülsz ide mondok. Ne is felejj mer ugy se hiszöm el amit felelsz.

A színház teli vót szép uri röndökkel, még oldalt is ültek a falakba, mert ojan ház a színház, hogy egymás högyin hátán ülnek a zurak asszonyságok szép röndös röndbe.

Öggyet pörtzentenek az tsöngövel, hát főszalad a színháznak a fala, vót nints, oszt ott áll a hejin valami város, ippeg árviz van benne.

- Hajajaj! - bámul el Kátsa.

De magam is elbámultam, hogy mondok ebbe a nagy szárazságba vajjon mitsoda város?

Két idegen katona áll ott a kövön, oszt nagyba beszélnek valamit, mondok a sógornak érti-e kend sógor?

Aszondi érti a fene.

Mondok Kátsának te talán értöd? mert hátha tzigányul beszélnek.

Aszondi hallani jól hallom, de érteni nem értöm.

Tovább nézzük, hogy mi kereködik ki a beszédbül? Mán bänni kezdtem a pizömet, mert sehogyse tuttak dülöre verödni mikor belép egy szép kisasszony is no mondok, legalább mutatkozik mán valami érdemös is, de utzu neki mögzúdul mind a színház, oszt ojan lárma keletkezik, mint a vásáron mikor tolvajt fognak.

- Valami baj van mondok, de mitsoda baj?

Aszondi a sógor bizonyosan belefullatt valaki a vizbe.

- Vagy loptak mondok.

² Göre Gábor bíró ur ezt a cikket akkor írta, mikor a német társulat ellen tüntettek a Vígszínházban.

A nagy zajgásba mögtsapi a zóromat valami szag, mondok emmán mégis különös ijjen uri hejön. Te vótál Kátsa?

Esküdözik Kátsa, hogy ütet az Isten akar hova tögye, hát gondótam a sógor feledközött mög magáarul. Neki mán nem szólhattam.

A falat is löeresztötték.

Mondok a zúrnak, aki mellettünk ült, mi baj történhetött? hát aszondi elhamiskodná a nimöt a színházat az magyartúl, az a szándéka.

Mondok hát hol a nimöt? Aszondi össze vannak most keverödvé.

- No mondok hát, akkor azoknak a szaga tsapott mög engöm.

Avval hogy főbuzdult bennem is a mérög, leharsogtam hogy mondok *tzoki nimöt!*

Hát nem hogy a nimötököt vezették vóna ki a színházbul, hanem még engöm fogtak mög a röndérok.

- Mit akarnak? mondok.

Aszondi a röndér fogja bé a száját mer úgy vágom pofon, hogy körképet lát túle. Hogy im igy rám bődült, a sógor is fölfruttzant, hogy aszondi tuggya-e maga kivel beszél?

- Haggya kend abba mondok, majd elfujja ú az ebek nótáját, tsak kerüjkek én az főkapitány elé, avval mögindultunk mind a hárman.

De nem a főkapitányhoz vezettek, hanem a tömlötzbe, utánam Durbints sógor mög Kátsa is.

- Ne búsujjatok mondok, többet is szenvedött mán az magyar a nimöt miatt.

Aszondi a röndér a tömlötz ajtónál Durbintsnak mög Kátsának:

- Kentök most mán mönnyenek vissza.

- Aszondi Durbints ojan nints, én nem hagyom el a sógoromat ö. m. a f.

- De aszondi a röndér, ide pedig be nem töszi kend a lábát.

- Mér?

- Hát aszondi a röndér azér mer kend nem szógát rá.

- Nem?

Avval mögpöki a markát a sógor oszt ugy leüti az fejrül az kalapot, hogy ütet még hamarabb belökték, mint engömet. Kátsa kívül maradt.

Mán akkor mindönféle uri népség ült ott a tömlötzbe, aszondi a zegyik hát kend mi okbul került ide?

- Mondok ammiatt, hogy letzokiztam a nimötöt.

- No aszondi dörék embör kend ne féjjon.

- Fél a kutya mondok.

Avval löteritöttük a szürünket az padra, oszt lefeküdtünk. De hazudnék, ha aszondanám, hogy aluttunk is mer nem aluttunk tsak vakaróztunk.

Röggel bévezetnek az főbiróhon, oszt aszondi mér van kend itt?

- Mondok azér mert idevezettek.

Kérdi aztán a nevemet, mögmondom, én is kérdöm a züvét.

De ű süketségre vette a zén kérdésömet, tsak tovább fartatott, hogy hány esztendős vagyok, mitsoda hütü?

- Tisztótt ur mondok a hitöm ellen nem vétköztem beszéljünk arrul, hogy mér fogtak be engöm?

- Ne zavaroggyon aszondi, hanem mongya mög iszik-e alkoholt.

- Mi az mondok.

- Bort iszik-e?

- Ha hozat mondok.

No gondutam dörék embör, nem hijába biró. De nem hozatott.

- Hát aszondi azér került kend ide, mer botránykoztatón viselkedött, oszt aszondi fizet-e kend tizenöt pöngőt? vagy inkább ül kend három napot?

- Mondok se nem fizetök se nem ülök. Oszt nem tudom mit tseleköttem vóna mérgembe, de szöröntsére mögfoztak oszt kituszkoltak.

Durbints sógort szint azonképpen háromnapra marasztották be, Kátsa is bekerült tepsi lopás miatt estére. Hát így istennek lögyön hála mögen összetanáloztunk valamennyien.

Mejhöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor
biró úr.

A pénz erányába szörzött tapasztalatok.

Tisztótt kösség!

Lyó egészségöt és hasolló lyókat kívánok, továbbá hogy az *három kokas* nevezetű kotsmába vatsoráztunk valami 8-otz más embör is ült ottan, urfélék oszt föláll a ragyas, aszondi mögnyitom az tanácskozást, fölkel a legfiatalabb oszt olvas valami papirost, fölkel a fekete képü, oszt aszondi maguk is idefülelhetnek parasztok, mondok én nem vagyok paraszt, aszondi azért kend is idefülelhet, mert amiket itt beszélünk hirit köll terjeszteni, hogy okosoggyék mind a világ. Avval odaülünk mink is az nagy asztalhon. Mögen fölkel a hizott-szömü fekete embör, oszt aszondi tisztótt gyüleközet nem lyól forog az világ kereke mivel-hogy sok a szögény embör.

- Emmán igaz mondok.

- Aszondi nagy a zadó, oszt könnyü a zúrnak, de nehéz a szögény embörnek.

- No mondok ez is igaz.

- Hát aszondi mi ennek az oka?

- Tuggya fene mondok, sokféle.

- Aszondi ne beszéljön kend bele nem kendöt kérdözöm.

- Mondok hát akkor minek pislog rám mikor kérdöz.

- Aszondi tisztótt gyüleközet a piz ennek a zoka, de nem is lösz addig boldogság a világon amig a pizt mög nem szüntetik. Az köll hogy ne lögyön piz a világon.

- No mondok eddig hallgattam a zurat, de most mán nem hallgatom tovább.

- Mér aszondi?

- Azér mondok mer nints abba okosság amiket a zúr beszél, mert a pizt nem hogy mög köllene sömmisíteni, hanem inkább szaporítani köllene, hogy mindönkinek lyusson bőségösen.

- No aszondi tsak hallgasson kend, mert nem érti.

Gondótam magamba akármit beszélök úk 8-tzan vannak, mink mög tsak ketten, mert a tzigányunk nem embör a veszödelömbe hát tsak hallgattam.

Avval tovább szaval a pizrül, hogy aszondi ha piz nem vóna, mindön embör mögélne mer mindönki dógozna.

Mondok be is tsukná a zsidó a bótót.

- Aszondi hallgasson kend, oszt aszondi ha tőke nem vóna a világon, mindön jó vóna.

Mondok Durbintsnak hogy mondok mitsoda tőkét emlöget tán bizony szözlötökét. Aszondi a sógor ne árgoválógyék kend ö. m. a f. pesti beszédök ezök.

A fekete akközbe végire ér a beszédnek, oszt aszondi kinek van rá szava?

Hát arra fölkeltem.

- Tisztótt gyüleközet mondok hadd szólok én is öggyet. Hát mondok ha többen is vónának, akiknek nem köll a piz, gondójjanak Lepénd kösségre ahun én biró vagyok, mert ott mig a világ áll, mindig köll a piz.

Hát lám mijen gorombák a zurak, aszonták hogy kívül tágasabb!

Az tsudálatos álom elmondása.

Lyó egészségöt és hasolló lyókat kívánok, továbbá mögirom ezt a különös álmomat a kit a zéjjel láttam, mert ennél különbet nálunk még tán a báró ur se álmodott.

Avval kezdődött a zálom, hogy ahogy röggel kinézök a zablakomon, hogy mijen a züdő hát az Dunát látom alattam mög azontul az fő várost, mondok hogyan löhet ez?

Hun vagyok?

Mert ammég eszömbe vót, hogy éjjel keveröttünk haza az pintzébül Durbints sógorral mög Kátsával.

Bévonom az felyemet oszt körültekintök a szobába, hát látok egy röttentő szép szobát, de ojan szépet, hogy káprázott belé mind a két szömöm, ojjan szörnyűségön szép gyönyörű vót az a szoba.

A falon lógott az Mátyás kiráj képe talpig szöméjös nagyságba ügön szépen leábrázolva, még a tsizmája is a lábán, mellette mög szent Istvánt kiráj, ahogy nyuti az koronát az Szüzanyának, mög ott álltak szép röngyibe sorjába az többi kirájok is, kiképelve röndösen, mög még Mária Terézia kirájasszony is.

A zegyik kép alatt pedig ott ragyogott egy nagy aranylábu ágy tsupa sejöm párna, sejöm paklany, még a szómazsákbul is sejöm lógott kifelé, vagy árvalányhaj, nem tapéntottam, de mégis inkább sejöm vót, vagy árvalányhaj.

ÉN vagyok-e én? mondok, vagy nem én vagyok én? A magam ágya-e e tsakugyan? vagy idegöny ágy?

Nézök a zágy alá ott van-e a fél zsák dohány amit az este Kátsa halyitott be oda, hát ott a félzsák dohány azonképpen ahogy odatevődött. No mondok itthon vagyok, tsakugyan itthon vagyok. De sehogyse értöm.

A zágy alatt mög egypár szép tsizma, mög a korona a székön, ammellett mög a pélpám, a zarany szögön mög a zajtó mellett az tsutorám.

Hogyan kerültem én ide? mondok, mer akármi lögyek, ha nem a kiráj szobájába vagyok én most.

Kinyitom a zajtót, hát ott áll egy magyar huszár oszt ojan haptákba rántakozik, hogy még a piz is mögzörren a zsebibe.

- Ki vagy te? mondok.

- Aszondi én tsak Kószó Andris vónék szolgálatjára fölségödnek.

Körülnézök, hogy kinek beszél? De a hátam mögött sints sönki, hát neköm beszél. Béhuzom a zajtót, eszmélkögyünk mondok.

Mer hogy én vónék a kiráj sehogyse hittem, de mondok tróbájjuk mög a tsizmát. Ha ráillik az lábamra akkor talán mégis én vagyok.

Mögnézöm az tsizmát, hát a zén tsizmám, de látom, hogy aranypatkó van ralyta oszt gyémánt szögekkel van kiteremtöttéze.

Mondok ez vagy boszorkányság, vagy hogy én vagyok mégis a kiráj, csakhogy a pintzés után össze van forgatva a zembör elméje, mint a mérges asszony ládája mindön tsak ugy elmuló módon jut a zesziibe.

Kinyitom a másik ajtót, hát ott áll tizöknékét inas sorjába. Hajladoznak ott előttem mint a buzaszálak.

Aszondi a zegyik fölségös kirájom ha szómmal nem vétenék, tán nem lyó az tsizma, hogy meztélláb méltóztati magát.

- Gyere tsak be mondok.

Begyün a zinas mondok neki, ki vagyok én?

- Hát aszondi első Ferenc Józsep fölségös kirájom.

Leülök a zágyra, mondok most mán minek tagadom magamnak, mer az pélpám is itt van, dohányom se hibázik kulatsom is itt lóg.

- Hát látod mondok mijen bolondot álmottam.

- Mit aszondi.

- Azt mondok, hogy én falusi biró vagyok, oszt Göre Gábor a nevem.

Nevetött a zinas hogy a döröka is tekergött belé.

- Biz eb bolond álom követöm alásan, feleli tögye mög fölségöd az rutliba.

- Jól beszélsz mondok, tsak az a feneség, hogy számot nem álmottam vele, hanem hozz most ekkis szalonnát, mög aztán akazd le a falról a kulatsomat.

- Aszondi mán készül az konyhán lyavába a röggeli, kár vóna szalonnával elrontani az fölségös étvágyát.

- Hun is a konyha? mondok.

- Aszondi errül nyilik.

Főrántom a tsizmát, a koronát az felyembe, a pélpát a szályamba oszt kisétálok az konyhába.

Hát ott koppaszti mán a szakáts az kétfejü sast.

Mondok ezt ödd mög magad neköm inkább ekkis borlevest habarints mög utána hájas piritóst.

Avval belépök a zezüst szobába, hát ott vár mán Vekerle, Szilágyi mög a minisztörök, ország esküttjei nagy fő fő méltóságok. Hogy im egészségömre kívánták a zétzakai nyugodalmat hát ittam az kulatsból, oszt azután valamennyit mögkináltam.

Ki is izentem mingyán az szakátsnak, hogy az piritósbul sokat tsinájjon oszt mondok tisztótt tanács előbb harapjunk valamitskét, azután szöggyük elő a zország dógait, mert az kerék is akkor forog lyól, ha mögkenik az tengőjt.

Hát öttünk ittunk, azután hogy a zinas lesöpörte a morzsát a zasztarul, mondok hát most mán belefoghatunk.

Fölkel erre Vekerle, oszt aszondi fölségös uram sok az adó, nyög az magyar.

Mondok, tudom én ezt szógám, dehát mi vóna a segítség? aszondi főjebb köllene emelni talán a zebadót.

- A zebadót mondok haggyuk, mer ugatás köll a zországba, de a többi adó is minek terheje az magyart, hogy lögyön etzör mán boldog világ is ezön a szép földkerekségön, elengedöm a zországnak a zadólyát három esztendőre.

Fölugrik erre Vekerle, oszt aszondi nem löhet a fölséges uram.

- Lassabban mondok, nem beszélök én bolond módra, mert mire való az bankó tsináló masina? dógozzanak éjjel nappal, e zaz okosság, tsuda hogy eddig nem lyutott eszömbe.

A zurak nagy éjjönzést tsaptak, de én intöttem, hogy gyerünk tovább, mondok a katona minyisztörnek beszélje a maga sorát.

- Hát aszondi fölséges uram a honvétség nadrággya ügön mögviselődött egypár ezör uj nadrág köllene, uj szíjj is bele.

- Hát mondok azt mögengedöm, mer a katona ugy szép ha honvéd, mög huszár, másféle nem is köll neköm.

- De aszondi alázatosan javallanám, hogy a pirosnadrágot szürkére váltsuk, mer a piros szín igön előütközik a háboruba.

Hát mondok ezt hejösölöm ezt a tanácsot. Tsak a zelviselt pirosnadrágok erányába rëndölközök szét köll osztani a tzigányok között, addig pedig a mig a zuly nadrágok varródnak haza köll ereszteni mindön katonát. Igy parantsolom.

Mögen nagy éjjönzés.

- Hajjuk mondok a zországbiróját.

- Aszondi fölséges uram Patyi Mihálynak az malatza kidütötte Tsegeiéknek a kerítését, oszt a kertöt is össze forgatta. A malatzot maguknak fogták Tsegeiék, oszt aszondik, hogy addig vissza nem adik, mig a kárt mög nem térítik Patyiék.

- Hát azok mit mondanak? mondok.

- Azt, hogy ök bizony nem fizetik a kárt a szentnek se mert a malatz a hibás, hát afizessön. Hát ebbe nem tudok én ítéletöt tönni.

Lyó van szógám mondok nem is tsudálom mer a zilyen pör mögtróbáli a zembör eszit. Hát mondok az itt a zigasság, hogy Patyiék mögfizetik a kárt, mert a malatznak nints magáhon való esze, a malatz pedig adógyyék föl a kiráji konyhára pör árába.

Ezt is mögéjjönözték.

De im hogy sok vót a zországnak ügye baja, egyszer tsak azt hajjuk, hogy ránk harangozzák a delet.

- Urak mondok most mán maragygyanak itt ebédre, mög egy pohár borra szivesen látom.

Hát a nagy ebéd estélig tartott, a sok leves a sok tötött káposzta, pampuska háromszor is. Ebéd után rágyujtanék, látom fogytán a dohányom, mondok a zinasnak aprits szógám egy atskóra valót, látom hogy vonakodik, de azér tsak behozza a zaranynyelü dohányvágót, hajlik a zágy alá, akkor rözzen mög Szilágyi minisztör aki a zigasság ügyeket kezeli.

- Fölség, aszondi halkan, mögláti Vekerle.

Magam is mögszöppenök. Igaz is mondok, ő a főfinántz. De mingyán hejre is igazodik a bátorságom. Mondok röviden:

- Mátul fogva szabad a dohány, így rëndölöm.

Vekerle mukkanni se mert, tsak peslogott mérgeesen.

Este mikor behozták a zinasok a zarany gyertyatartókat, oszt ott gyujtogatták a száz szál faggyugyertyát, eszömbe lyut a falu.

Mondok magamba ha mán kiráj vagyok, möggazdagitom azt a zegy falut akár ébren vótam birája, hogy most álmodok, akár álmomba vótam birája, hogy most meg ébren vagyok, de möggazdagitom. Éntök a kiráji kéntstartónak, hogy mondok gyerünk tsak a kútssal.

Kihuzi a nagy arany kútsot a tsizmája szárából, átlépünk vagy 7-t szobán át a kéntsös kamrába, hát ott lóg a sok kolbász vagy 100-áz füzérbe, a sok ódalszalonna, sonka is vagy 100-áz.

- Mondok hát a pénzbeli kéntsök?

- Itt alul vannak aszondi a zsákokba.

- No mondok hát tizenkét zsák aranyat még ma elvigyön 12-t katona Lepéndre, oszt mindön lakójának osszanak egy kalappal, a birónak hárommal.

Avval bele is markolok egy zsákba, hogy nem esött-e bele a zsizsik? Hát abba a szöm-pillantásba mögébrettem.

Röktön futtattam a zesküttekér oszt tanátsot ültünk, hogy mit lyelönt e za zálom? Mert ez nagy jelöntőségű nagy álm mint a zegyiptomi fáralyóé, hát ügön elszomorottak. Oszt aszondi Durbints sógor:

- Bizony sógor halált jelönt ez ö. m. a f.

- No mondok nagymérgösen ökör vót kend, ökör is marad, mert okos embör nem hisz a zálomba.

A falu számadása.

Mán sokan kérdöznek, hogy aszondi mér hagyta abba biró uram a zirást, tán mögsántult kend vagy mitsoda? hát nem hagyta én egészen abba a zirást, hanem más dógom is vót, vagyis közel jártam az mögbolonduláshon.

Eppedig így esött.

A jedző mögbetegödött, vagyis fölfordult az kotsija oszt mögütötte a girintzit, emmiat nem gyöhetött át hozzánk, hát rám izen, hogy aszondi a számadást irjam öszve rëndössen.

Össze hívom a zeskütteket, oszt mondok segitsetök, mert nagy munka szakatt az nyakamba. Be is gyültek röggel, oszt minekutána mögpájinkáztunk, kinyitottam az kösség ládáját oszt előszöttem az nyuktákat mög más efféle számolásbeli iratokat.

- No mondok Battancs sógornak, majd én diktálok te mög irjad. A mult esztendőből maratt a kösségi dohányatskóba 90-ven pöngő és 25 grajtzár. Ehhön kaptunk kotsmabért 18-tz pöngőt, födbért 150-n pöngőt, legelőbért 31-gy pöngőt.

Irtá a sógor rëndösen tsakugy pörtzögött az tolla.

- Na mondok most követközik az kiadás.

<i>Kösségi biró fizetése</i>	<i>100-áz forint</i>	<i>100</i>
<i>jedző fizetés</i>	<i>300-áz "</i>	<i>300</i>
<i>bakter fizetése</i>	<i>30-intz "</i>	<i>30</i>
<i>oskola javítás</i>	<i>5-t forint</i>	<i>5</i>
<i>szög a kösség ajtajába</i>	<i>27-t grajtzár</i>	<i>27</i>
<i>papiros és ténta</i>	<i>1 forint</i>	<i>1</i>
<i>kéményseprő</i>	<i>40-en grajtzár</i>	<i>40</i>
	<i>Összesen</i>	<i>1970</i>

Összve számiti a sógor oszt aszondi 1970-ven forint.

- Nem löhet mondok.

Összve számiti mögen, aszt aszondi annyi amennyit montam.

- No mondok nem löhet, mert én annyi pizt nem vöhettem ki. Számitsd öszve mondok a jövedelmet is abbul mögláthatod.

Összve pörtzögeti azt is, oszt aszondi a jövedelem 1 ezer 7 száz 90-ven forint.

- Mondok nem löhet, nem jól számitottál. Mögen számit, mögen tsak annyit mond.

- No mondok mutasd.

Mutati, hát olvasom:

<i>Az kösségi atskóba van</i>	<i>90forint</i>
<i>és van</i>	<i>25grajtzár</i>
<i>Az kotsma bér</i>	<i>18-tzforint</i>
<i>Az födbér</i>	<i>150forint</i>
<i>Az legelőbér</i>	<i>81forint</i>
<i>Összvesen</i>	<i>1790</i>

Nézöm röndrül röndre a beirást, hát rönbde van. Összveadom, hát annyi gyön ki, amennyit mondott.

Itt éngöm is kiver az meleg, hogy mondok teremő szent Isten, mögbolondultak-e ezök a számok? bizony még tsufság esik rajtam!

Mögen összeszámolom hangosan, hogy mondok sömmi magába sömmi avagy nulla igaz-e?

Mongyák a zesküttek nints különben. Tovább számítok, hogy 1-gy mög öt az hat oszt tovább is így, de tsak annyi kereködött ki mint előbb.

- No mondok aggyatok egy pohár vizet, mert nem löhetök józan, vagy hogy tik vagyttok részögök.

Avval kikiáttok, hogy mondok:

- Kisbiró! hozz be egy szakajtó kukoritzát.

Behozi a kisbiró a kukoritzát, kimarkolok két marokkal a zasztara, avval számítunk osztán, hát nem hogy ezör 790-ven forint lett vóna, hanem még 3-m száz se.

Számittyuk a másikat is, hát az se vót ojjan szörnyű sok, tsakugy mint rönössen.

De hogy mán nagyon ránk sitétödött, mondok ölég mára a zírás, majd átviszöm én hónap magam a papirosokat is, mög a kukoritzát is.

Hát ugy is lött. De ha kukoritzát nem teremőtt vóna az jó Isten, hát bizony mögzavaradott vóna mind a falu.

Mejhöz hasolló lyókat kívánok

Göre Gábor
biró úr.

Itt a vége.